

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВП «КАДІВСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ
ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»**

**ПРОСВІТНИЦЬКА ПРОГРАМА
З НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ
СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ВП «КАДІВСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
КОЛЕДЖ ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

м. Лисичанськ

1. ПЕРЕДМОВА

Актуальність проблеми національно-патріотичного виховання сьогодення зумовлена загрозами для України у збереженні її державної незалежності та територіальної цілісності. Суспільно-політична ситуація на Луганщині, військові події на Сході України зумовили нагальну потребу у розробленні Просвітницької програми національно-патріотичного виховання студентської молоді ВП «Кадіївський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

В основу програми покладено ідею розвитку української державності як чинника консолідації суспільного розвитку й нації загалом.

Сьогодні постала необхідність визначити основні орієнтири освітнього процесу в навчальних закладах. Ці орієнтири повинні спрямовувати студентів на внутрішню мотивацію та усвідомлення необхідності активної творчої, національно-патріотичної діяльності як громадянина України та здобуття досвіду реалізації такої діяльності.

За сучасних умов існування демократичного суспільства патріотизм підноситься на вищий щабель, поширюється на всіх громадян країни, пронизує всі сфери суспільного життя, має спрямований характер, що виявляється у свідомому ставленні людей до праці, суспільно-політичної діяльності, непримиримості до будь-яких порушень прав людини, норм і правил демократичного співжиття. Завдяки цьому патріотизм є одним з найважливіших чинників розвитку демократичного суспільства.

Сьогодні патріотизм має нове тлумачення. Це суспільний і моральний принцип, що характеризує ставлення людей до своєї країни, яке виявляється у визначеному способі дій та складному комплексі суспільних почуттів, що загально називається любов'ю до Батьківщини. Патріотизм як культурно-історичний феномен не абсолютизує жоден з періодів безперервної вітчизняної історії; це явище синтетичне, яке відображає все незаперечно цінне, накопичене нацією.

Патріотизм розуміють як любов до свого народу, рідного краю, до України. Важливою якістю українського патріотизму є турбота про благо народу, сприяння становленню та утвердженню України як правової демократичної соціальної держави, готовності відстояти свободу та незалежність Батьківщини.

Одним із головних завдань освіти є формування національної свідомості, любові до рідної землі, свого народу, бажання працювати задля розквіту держави, готовності її захищати.

Сьогодні сучасний освітній процес спрямований на вирішення наступних завдань:

- підготовка особистості, орієнтованої в сучасних ситуаціях (історичній, економічній, культурній), здатної до самореалізації, самовизначення;
- залучення до національно-культурних традицій, збагачених загальнолюдськими цінностями світової культури;
- забезпечення високого рівня професійної компетентності; стимулювання постійного пошуку, безперервного самовдосконалення, самоосвіти;
- формування потреб і вмінь підтримувати своє фізичне та психологічне здоров'я, професійну працездатність в умовах конкуренції;
- формування громадянина – патріота України, підготовленого до життя, з високою національною свідомістю;
- виховання громадянина з демократичним світоглядом і культурою, який не порушує прав і свобод людини та з повагою ставиться до традицій і культури інших народів;
- створення умов для самореалізації особистості відповідно до її здібностей, суспільних та власних інтересів;
- виховання у студентів свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я;
- культивування кращих рис української ментальності (працелюбності, індивідуальної свободи, зв'язку з природою);
- виховання бережливого ставлення до національного багатства країни, мови, культури, традицій;
- усвідомлення себе громадянином, патріотом і гуманістом, який може і має добросовісно впливати на розбудову громадянського суспільства, правової демократичної держави в Україні, захищати свої права;
- формувати почуття патріотизму, національної свідомості, розвиненої правосвідомості, культури міжетнічних відносин; почуття свободи, людської і національної гідності; розуміння важливості української мови як основи духовної культури нації; знання історії, культури свого народу, його традицій, звичаїв і обрядів;
- формувати готовність до захисту національних інтересів України;
- залучення до естетично-культурних, національних традицій, збагачень, цінностей Університету та коледжу.

Зважаючи, що навчальні заклади є одним із інститутів соціалізації, мають значну методологічну та методичну базу з реалізації української національно-патріотичної ідеї, констатуємо актуальність впровадження просвітницької Програми з національно-патріотичного виховання молоді у систему соціально-гуманітарної роботи педагогічного коледжу, як осередку культурного, духовного та морального розвитку молоді.

2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА

Програма розроблена відповідно до чинних державних освітніх документів, зокрема:

- Наказу Міністерства освіти і науки України від 07.07.2009 № 636 «Про Концепцію національного виховання студентської молоді»;
- Наказу Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України, Міністерства культури і туризму України від 27.10.2009 № 3754/981/538/49 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання молоді»;
- Постанови Кабінету Міністрів від 28.01.2009 № 41 «Про затвердження Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2009-2015 роки»;
- Указу Президента України від 12 червня 2015 року № 334 «Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді»,
- «Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді» (№641 від 16.06.2015),
- «Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки» (№ 580 від 13.10.2015);
- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556 -VII; «Про освіту» від 05.09.2017 року, №2145-VIII;
- Указу Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» від 25.06.2013р. №344/2013;
- Стандарти вищої освіти, державні стандарти;
- Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, затверджене наказом Міністерства освіти України від 02.06.93 № 161;
- Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;
- інші законодавчі акти України з питань освіти.

3. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ

Патріотизм – це любов до Батьківщини та рідного міста, відданість своєму народові, сповідування цінностей громади, прагнення своїми діями служити інтересам українців.

Патріот – представник громади, особистість, який своїми діями, вчинками та думками відданий своєму народові, любить свою Батьківщину, здатний до активної громадської позиції з питань захисту національних прав та інтересів.

Патріотичне виховання – процес цілеспрямованого, систематичного, організованого впливу на свідомість та поведінку дітей та молоді щодо формування почуття любові до Батьківщини та рідного краю через виховання високих громадських, моральних, психологічних, професійних і фізичних якостей, необхідних для реалізації інтелектуального та творчого потенціалу особистості в інтересах всебічного розвитку суспільства, забезпечення безумовної готовності до захисту України.

Структура патріотизму містить систему якостей та компонентів, які поєднують пізнавальний, емоційний-вольовий і поведінковий аспекти, а саме:

а) **патріотична свідомість** (самосвідомість) як результат набуття патріотичних знань і осмислення індивідом своєї громадянської ролі в суспільстві (захист історико-культурних, політичних, економічних надбань, незалежності, особистий внесок у розбудову державності України, збагачення професійних знань, зразкова громадянська поведінка та ін.);

б) **патріотичні почуття** (любов до рідного краю, мови, культури, повага до історичного минулого, турбота, відповідальність за долю Вітчизни, відданість національній ідеї, толерантність тощо);

в) **патріотична поведінка та діяльність** (виконання громадянських обов'язків, дотримання норм Конституції України, відповідність загальнолюдським та національним моральним ідеалам, вшановування національних традицій, повага до національної гідності інших народів, толерантне ставлення до наявного в Україні різноманіття культурних традицій та ін.).

Сучасне українське патріотичне виховання необхідно реалізовувати через основні **національні цінності та громадянські цінності**, готовність до захисту власних прав і свобод, пошану до національно-культурних цінностей інших народів, повагу до демократичних виборів і демократично обраної влади, толерантне ставлення до чужих поглядів, якщо вони не суперечать

абсолютним і національним цінностям, пошану до праці як до головного джерела суспільного добробуту.

Отже, **національно-патріотичне виховання студентів** – це організований, планомірний та цілеспрямований процес освітньої взаємодії викладачів, співробітників і студентів коледжу, результатом якої має стати засвоєння особистістю національних цінностей і норм культури, сформованість у неї національно-громадянської самосвідомості, патріотичних переконань та поведінки, усвідомлення своїх вчинків і дій на благо народу й держави, готовності до захисту України.

4.МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

Мета програми – формування національно-патріотичної свідомості студентської молоді, що полягає в особистісній ідентифікації зі своєю нацією та в здатності гідної національної самопрезентації в інтеграційному світовому просторі, вірі в духовні сили та майбутнє країни, бажанні працювати на користь народу; усвідомленні моральних та культурних цінностей; знанні історії, національних звичаїв, обрядів, державної символіки всієї країни та її історично-адміністративних частин.

Мета конкретизується через систему **соціально-гуманітарних (виховних) завдань**:

- виховання молодшої людини – патріота України;
- формування в молодшої людини патріотичних понять, уявлень, поглядів, переконань, національної самосвідомості, яка складається з любові до рідної землі, свого народу, мови, культури, історії, традицій, здатності ідентифікувати себе з українським народом;
- формування уявлень і понять про патріотичні вчинки й поведінку та вироблення звичок патріотичної поведінки через збагачення краєзнавчою інформацією, розширення світогляду та формування емоційно-позитивного ставлення до суспільних явищ, фактів, подій, почуття громадянського обов'язку, відповідальності за долю країни;
- виховання почуття національної гідності й гордості за свою Батьківщину, коригування уявлень про суспільні явища і події, норми поведінки, формування звичок громадської поведінки відповідно до цих уявлень, дисциплінованості, толерантності, відмова від почуття національної меншовартості;
- розвиток відчуття причетності до розбудови національної державності та відповідальності за майбутнє своєї країни, потреби в постійному

самоствердженні з метою власного духовного й інтелектуального зростання, що сприяє прогресу самого суспільства;

- утвердження принципів загальнолюдської моралі в поєднанні з моральним кодексом українців, прихильність до національних та загальнолюдських цінностей, почуття національної гідності та гордості.

5. РЕАЛІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

№ п/п	Назва заходу	Термін виконання	Відповідальні виконавці
1	2	3	4
1.	Створення творчої роботи групи кураторів та студентів для роботи над оновленням планування соціально-гуманітарної роботи з національно-патріотичної тематики та змісту заходів.	Початок навчального року	Заступник директора, студентська рада
2.	Інструктивно-методична нарада кураторів груп з питань соціально-гуманітарної роботи. Розгляд програми	Вересень	Заступник директора, студентська рада
3.	Індивідуальна робота кураторів з молоддю щодо організації роботи з національно-патріотичного виховання	Постійно	Заступник директора, куратори
4.	Робота методичного семінару «Реалізація нових підходів до організації та змісту соціально-гуманітарної роботи в умовах змішаного навчання».	Квітень	Куратори академічних груп (Обмін досвідом)
5.	Українознавство як складова освітнього процесу (круглий стіл з планування)	Щорічно вересень	Заступник директора
6.	Дні писемності та мови «Від Нестора до наших днів»	Щорічно листопад	Куратори груп, студентська рада

7.	<p>Запровадження проведення тематичних заходів до знаменних днів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – День Державного Прапора України; – Національне свято. День незалежності України; – Відзначення Міжнародного дня миру; – Акція «Покладання квітів» до Дня партизанської слави; – День українського козацтва. День захисника України; – Інтернет-огляд подій до Дня визволення України від фашистських загарбників; – Година пам'яті «Минуле зберігається в наших серцях»; – Всеукраїнська акція «Засвіти свічку» до Дня пам'яті жертв голодомору та політичних репресій ; – Тематичне заняття з предмету Захист Вітчизни: «Свято доблесті та мужності» до Дня збройних сил України; – Інформаційно-просвітницька година «Вшануємо учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС»; – Музично-історичний екскурс з історії створення Державного Гімну України «Ще не вмерла Україна»; – День Соборності України – проведення інтернет-виставки презентаційних проєктів студентів; – Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту, інтернет-повідомлення; – Державний герб України: інтернет-сторінка; 	За календарно-історичними датами	Заступники директора, куратори, студентська рада
----	---	----------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> – День Героїв Небесної сотні – тематична історично-просвітницька година «Небесна Сотня – Герої не вмирають»; – Дні пам'яті та примирення, присвячені пам'яті жертв Другої світової війни. 		
8.	Проектування майбутньої практичної діяльності з виховання у дошкільників та молодших школярів любові до Батьківщини (Установчі конференції до практики)	Щорічно За навчальним планом	Заступник директора з виробничого навчання
9.	Проблеми виховання толерантності. Психологічні тренінги для студентів та викладачів	Щорічно	Соціальний педагог
10.	Задля виховання любові до рідної землі, історії своєї країни, навчального закладу та відновлення й збереження історичної пам'яті створити сторінку на офіційному сайті коледжу «Ювілейний навчальний рік»	Постійно	Програміст, викладачі, куратори.
11.	Розробка та реалізація проекту з охорони праці та життєдіяльності.	Постійно	Інженер з охорони праці
12.	Шевченківські читання «У всякого своя доля і свій шлях широкий»	Щорічно березень	Викладачі філологічних дисциплін, студентська рада
13.	Розробити тематичні інформаційні кураторські години в межах вивчення курсів «Історія України», «Політологія», «Основи правознавства», спрямованих на отримання знань про роль Основного Закону в українському державотворенні	Щорічно	Викладачі історії та суспільних дисциплін, куратори

14.	Проведення зустрічей з волонтерами, учасниками бойових дій в зоні ООС.	Щорічно	Заступник директора, куратори
15.	Круглий стіл: «Історія Гідності»	Щорічно	Викладач історії
16.	Створення відео-комунікаційних проєктів з історії України, висвітлювання на офіційному сайті		Заступник директора, викладачі суспільних дисциплін
17.	Проведення спортивних свят «Осінній марафон сили й духу», «Козацькі розваги» та ін.	Вересень - листопад	Викладачі фізичної культури
18.	Організація та проведення творчих зустрічей з сучасними письменниками та поетами	Протягом року	Викладачі психолого-педагогічних та філологічних дисциплін
19.	Історія української музичної культури	Жовтень	Викладачі музичних дисциплін
20.	Організація та проведення фотовиставок, презентацій, електронних проєктів «Україна – єдина й незалежна» (до Дня Соборності України)	Щорічно	Викладачі інформатики
21.	Організація та проведення виставок робіт писанкарства «Писанка – мелодія душі» (до Великодніх свят)	Щорічно Квітень-травень	Куратори, студентська рада
22.	Участь у коледжному інтернет-конкурсі ілюстрацій, малюнків «Війна очима молоді»	Щорічно травень	Куратори, студентська рада
23.	Участь у екологічних акціях (спільно з Лисичанським та Брянківським коледжами: «День Землі»; «Чисте довкілля України», «Посади своє дерево» тощо	Щорічно	Куратори, студентська рада
24.	Задля мотивації студентів до трудової діяльності на благо держави проводити «День кар'єри»	Щорічно квітень	Соціальний педагог
25.	Ввести в практику розміщення на інтернет-ресурсах, сайту коледжу,	Постійно	Куратори груп, студентська рада

	соціальних мережах інтернету інформації національно-патріотичного спрямування		
26.	Встановлення зв'язків для використання національно-патріотичного потенціалу суб'єктів виховання, що знаходяться поза межами університету (ЗМІ, релігійні та громадські об'єднання, заклади культури, державні органи влади та органи місцевого самоврядування)	Постійно	Директор коледжу
27.	Розробка моніторингового інструментарію для оцінки ефективності національно-патріотичного виховання студентів коледжу	Кінець кожного семестру	Заступник директора, куратори
28.	Моніторинг сформованості у студентів основних національно-патріотичних якостей громадянина України	Кінець кожного семестру	Заступник директора, куратори
29.	Формування банку завдань з підготовки рефератів, курсових і дослідницьких робіт національно-патріотичної спрямованості з різних дисциплін	Щороку вересень	Заступник директора, викладачі
30.	Корегування навчальних робочих програм усіх навчальних дисциплін з метою надання їм національно-патріотичної спрямованості	Щорічно до початку навчального року	Заступник директора, викладачі
31.	Участь у загальноуніверситетських форумах, конкурсах, семінарах, конференціях, святах національно-патріотичної спрямованості	За планом ЛНУ	Методист коледжу
32.	Підготовка й проведення коледжних семінарів і науково-практичних конференцій регіонального рівня національно-патріотичної спрямованості	Щорічно	Методист коледжу

33.	Проведення соціально-психологічних тренінгів зі студентами та викладачами переселенцями «Війна і стресові стани. Робота зі стресом»	Щорічно	Соціальний педагог, куратори
34.	Сприяння розвитку волонтерського руху серед студентської молоді, залученню її до посильної допомоги людям похилого віку, самотнім непрацездатним громадянам - учасникам ООС, проведення акцій “Турбота”, “Ветерани поруч”, “Студенти - воїнам АТО”, “Голуб миру” тощо	Постійно	Заступник директора, викладачі соціальної педагогіки, волонтерський загін «Добротворець»

6. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

В результаті реалізації просвітницької програми **буде здійснено:**

- **-організаційно-управлінський аспект:** підвищення педагогічно-освітніх, розвивальних, рекреаційних можливостей навчального закладу в контексті забезпечення гармонійного розвитку особистості студента з високим патріотичним духом;
- **соціально-гуманітарний аспект:** формування в молоді характерних рис патріота: активна підтримка й розвиток Української державності, дотримання норм Конституції України; формування національної свідомості й відповідальності за долю України; виховання любові до рідної землі, її історії, відновлення і збереження історичної пам’яті; утвердження у свідомості молодих громадян об’єктивної оцінки національної історії, спадкоємності розвитку; дбайливе ставлення до національних багатств, рідної природи, готовність до захисту Батьківщини, пошана до історичної пам’яті, любові до рідної культури, мови, національних свят і традицій, збереження та зміцнення власного здоров’я; створення ефективної виховної системи національно-патріотичного виховання молоді;
- **освітньо-просвітницький аспект:** вироблення в молоді чіткої громадянської позиції, дотримання ними закону, права; сприяння виявам поваги до його історії, турботи про сучасне та майбутнє України; використання освітнього простору регіону для духовного розвитку молоді;

- **-освітньо-маркетинговий аспект:** розроблення презентаційних і просвітницьких заходів для студентської молоді, формування позитивного іміджу педагогічного коледжу як центру розвитку успішної, конкурентоспроможної, національно-свідомої особистості з активною громадянською позицією;
- **-методико-технологічний аспект:** удосконалення технологій національно-патріотичного виховання в умовах тісної взаємодії різних соціальних інституцій.